

Mestproblematiek

De afgelopen tijd staat het probleem van de mestoverschotten volop in de belangstelling: in relatie tot de bodembescherming, in verband met een bijdrage aan de zure regen, en wegens de financiële gevolgen voor landbouw en milieu.

De VVD-fractie onderkent het mestprobleem: bij welke normering ook, er is steeds sprake van een mestoverschot! Daar moet dus écht wat aan gedaan worden! Hoe pijnlijk dat misschien soms ook kan gaan uitpakken. Er zijn al plaatsen ontdekt, waar het milieu onverantwoord is of dreigt te worden verontreinigd. Denk aan drinkwatergebieden. De totale Nederlandse mestproductie wordt geschat op 97 miljoen ton per jaar: \pm 12.000 voetbalvelden/1 meter hoog.

De Kamer sprak in 1984 bij motie Te Veldhuis uit, dat er vóór 1 januari 1986 een regeling zou moeten zijn voor de oplossing van de mestproblematiek.

De VVD-fractie is erg teleurgesteld, nu dat tijdstip door de Regering niet wordt gehaald. Want dat houdt een aantal vervelende consequenties in, zoals:

- langer voortdurende onduidelijkheid en onzekerheid. Dat is slecht voor de milieu- en de landbouwsector!
- langer voortdurende lozingen of dumpingen van mest op die plaatsen waar dat milieuhygiënisch niet of nauwelijks (meer) verantwoord is.
- het langer voortduren van de door de VVD-fractie verworpen 'Interimwet beperking varkens- en pluimveehouderijen'; die vestigingswet-achtige regeling, die immers geen milieuwet is.

De echte aanpak van de meststoffen-problematiek moet plaatsvinden op grond van een AMvB ingevolge de wet Bodembescherming. Deze wet nu blijkt in de Eerste Kamer op vraagtekens te zijn gestuit, met name, op de vraag of de door de VVD-Tweede Kamerfractie afgewezen risico-aansprakelijkheid (amendement-Lansink) al dan niet in strijd is met de Grondwet; en of een stelsel van risico-aansprakelijkheid überhaupt wel verzekeraar is (de VVD-fractie in de Tweede Kamer hangt een stelsel van schuldaansprakelijkheid aan).

De Regering heeft helaas ook nog niet voorgesteld welke normen zullen gaan gelden. Of: welke normen met welke faseringen en/of overgangperiodes. Kortom: er zijn nog geen oplossingen en er is nog geen duidelijkheid in zicht.

Zodoende zijn ook de consequenties nog op geen enkele wijze te overzien:

- noch de milieuconsequenties;
- noch de financiële consequenties;
- noch de sociale consequenties;
- noch de werkgelegenheidsconsequenties.

Daarom drong Jan te Veldhuis in een recent overleg

met de Regering aan op meer spoed. Hij vroeg om een afdoende regeling vóór de volgende Kabinetsperiode.

De Regering zegde een inspanningsverplichting voor een AMvB ('Mestbesluit') vóór 1 februari 1986 toe. Verder somde onze woordvoerder enkele VVD-wensen en randvoorwaarden voor een oplossing c.q. regeling op:

- a) de realisering van eisen/doelstellingen moeten we zoveel mogelijk aan de bedrijfstak zelf overlaten. De overheid bepaalt het doel, de betrokkenen zelf zoveel mogelijk de middelen. De eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven moet worden benadrukt.
- b) de oplossingen/regelingen moeten zo weinig mogelijk bureaucratisch en rompslomp zijn: hoe meer bureaucratie en rompslomp, des te meer kans dat mest-afnemende boeren hun toevlucht zoeken in alternatieve bemestingsvormen, waardoor de problematiek van dierlijke mest nóg groter kan worden!
- c) met adequate normen moeten we in elk geval daár acuut optreden, waar het milieu onaanvaardbaar wordt of is bedreigd. Een excessen-aanpak dus! Bij voorbeeld in (dreigend) aangetaste drinkwatergebieden.
- d) De normen moeten zodanig realistisch zijn, dat zowel het milieu als de landbouw er mee kunnen leven. Geen ideologische stokpaardjes van alleen milieu of alleen landbouw berijden, maar: alle belangen laten meetellen en evenwichtig benaderen. Uiteraard wel met milieuhygiënisch minimum-eisen!
- e) Waar mogelijk, aan de betrokkenen voldoende 'lucht': een milieuverantwoorde overgangsperiode gunnen om zich aan nieuwe situaties aan te passen (mede gelet op gedane investeringen).
- f) De vast te stellen normen mogen de bedrijfstak als geheel niet kapot maken. En 'als het even kan', zelfs geen enkel individueel bedrijf! Dat zou namelijk sociaal, financieel en qua werkgelegenheid onaanvaardbaar zijn. Met andere woorden: geen onnodige aantasting van het ondernemersklimaat!
- g) De normen moeten zodanig zijn, dat nog een redelijke concurrentiepositie ten opzichte van andere meststoffen als kunstmest en zuiveringsslib overblijft. Anders wordt het mestprobleem écht gigantisch!
- h) Voorkomen dat er een té grote differentiatie van normen, of verschillen van normen tussen landsdelen gaat ontstaan. Dit werkt bureaucratie en (gevoelens) van rechtsongelijkheid in de hand, en kan dan een averechtse uitwerking in de landbouwwereld krijgen.

Met andere woorden: een rechtvaardig en verantwoord compromis tussen milieu en landbouw!

(Voor nadere informatie: mr. A.J. te Veldhuis, tel. 070-614911, tst. 3136.)

Interpellatie over de uitbreiding van de kring van ziekenfondsverzekerden met alle WAO- en WWV-gerechtigden

Eind augustus stelden de heren Dees en Nijhuis naar aanleiding van een artikel in de Telegraaf van de heer Verwey (lid van onze partijcommissie Soza) schriftelijke vragen aan de Staatssecretaris van WVC over een eventueel op handen zijnde uitbreiding van de kring van ziekenfondsverzekerden.

Vervolgens werd op 3 september een Koninklijk Besluit in het Staatsblad gepubliceerd op grond waarvan alle WAO en WWV gerechtigden ongeacht hun feitelijk inkomen reeds op 1 oktober verplicht verzekerd zouden worden. Pas rond 20 september kregen de betrokkenen van hun uitkeringsinstanties hierover bericht. Met andere woorden zij werden door de maatregel compleet overvallen en kregen zegge en schrijve een week de tijd om hun zaakje te regelen. De wijze waarop staatssecretaris Van der Reyden is omgesprongen met de belangen (en gevoelens) van de betrokkenen verdient ernstige kritiek. Er was bovendien een principiële reden om de staatssecretaris over het bewuste KB te interpellieren. Veel WAO- en WWV-gerechtigden hebben naast hun uitkering aanvullend inkomen, bijvoorbeeld een bovenwettelijke uitkering of aanvullend pensioen.

Kortom, ook diegenen die een feitelijk inkomen hebben dat boven de loongrens ligt zouden onder het verplichte ziekenfonds komen te vallen. De VVD had daar ernstige bezwaren tegen. Deze categorie hoort immers niet thuis in het verplichte ziekenfonds.

Bij het interpellatiedebat wees onze woordvoerder er op, dat de staatssecretaris deze mening wel moest delen. Deze opvatting van de regering staat immers in de toelichting bij het wetsontwerp Toegang Ziektekostenverzekeringen. Het KB van de staatssecretaris spoort daar bepaald niet mee. Voorts heeft hij in genoemd wetsontwerp voor een

andere categorie uitkeringsgerechtigden (AAW en AWW) met een feitelijk inkomen boven de loongrens gedurende 3 jaar de keuze geboden om wel of niet in het ziekenfonds te gaan. Intussen zou de Ziekenfondsraad advies gevraagd worden over de problematiek van de samenstelling van inkomens. Ook tegen de achtergrond van dat voorstel is het KB verre van consequent.

Bovendien zou dit KB feitelijk leiden tot een 'zwevende' loongrens, hetgeen principieel onjuist is.

Voorts zou het KB nogal wat ongewenste gevolgen hebben zoals onder andere forse negatieve inkomenseffecten. Alle argumenten tezamen overtuigden ook de staatssecretaris ervan, dat het KB aangepast diende te worden. Helaas kan dit alleen door middel van een nieuw KB; hetgeen procedureel (onder meer advies Raad van State) twee à drie maanden gaat duren. Voor de betrokkenen leidt dit per 1 oktober en bij invoering van het nieuwe KB tot een duiventil-effect. De staatssecretaris heeft de Kamer toegezegd op de kortst mogelijke termijn overleg te plegen met de ziekenfondsen en particuliere verzekeraars om deze ongewenste effecten, die het gevolg zijn van deze door hem veroorzaakte hoogst ongelukkige gang van zaken, op een praktische wijze op te lossen. Geen aanpak en oplossing die de schoonheidsprijs verdient, doch het kan niet anders, omdat PvdA en CDA niet zover wilden gaan om het gewraakte KB te laten intrekken.

De uitkomst van het interpellatiedebat is bepaald van principiële betekenis. Vast is komen te staan dat mensen met een feitelijk inkomen boven de loongrens niet thuis horen in de verplichte ziekenfondsverzekering. En dat de zogenaamde problematiek van de samenstelling ook voor anderen dan de WAO- en WWV-gerechtigden sneller dient te worden aangepakt dan de staatssecretaris aanvankelijk van plan was.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911; tst. 2854.)